

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1712

Q. 236. Quandonam peccatum internum dicatur prodire in actum
externum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42433

etiam mandantes, sed hoc negari potest, qui
absolutè verum manet, quòd, si jura non ex
primant, per facientes non intelligantur man
dantes &c. *Dicast.* De censur. d. 2. n. 126. Adde
ex *Navarro Chapeav.* p. 1. c. 6. q. 7. si feratur etiam
in dantes consilium, auxilium, favorem, debet
intelligi de iis, qui efficaciter hoc faciunt, hoc
est ita, ut sine illo concursu consilii, auxilii, fa
voris, crimen commissum non fuisset. Si ta
men æquè primò & principaliter feratur in
dantes consilium, auxilium, favorem, hi incur
runt, etiam si effectus non sit secutus, quia pro
hibitio sub reservatione tum tendit in mali
tiam consilii, auxilii vel favoris.

1648. §. 3. Si dicatur ferri contra eos, qui præsu
munt aliquid facere, non cadit in illos, qui ex
metu vel alio affectu, præter superbiam & con
temptum, faciunt: Si autem addatur in eos, qui
scientes hoc vel illud, non incurrunt illi, qui fe
cerunt tale quid ignorantes, *Chapeav.*

1649. Q. 236. Quando nam peccatum internum dicitur
prodire in actum externum. R. §. 1. Ut hoc fiat
secundùm dicta n. 1613. debet ante omnia sup
poni peccatum quod dicitur reservari, ibi in
ternè adesse. Ut autem dicatur prodire in actum
externum, non sufficit quomodocumque ma
nifestari externè, sed requiritur, ut illa manife
statio censeatur in ratione peccati externi esse
mortalis, *Sanch.* in Decal. l. 2. c. 8. *Dicast.* d. 11. a
n. 74. *Lugo* d. 20. n. 15. unde si quis ex gravi o
dio interno leviter percutiat Clericum, non
incurrit reservationem: Item si volens melius
edoceri dicat se hætenus non credidisse Deum
esse Trinum, aut se ex ignorantia hætenus esse
in hoc hæreticum & fortissis fore etiam pro
futuro,

futuro, non censetur externè manifestare hæresin, cum hoc ipso significet se non habere pertinaciam, *Sanch. Dicast.* à n. 79. si tamen ita loquens re ipsa paulò modestiùs vellet proferre hoc, quod interiùs judicat, aut ita loqueretur non magis affectus ad fidem quàm ad errorem suum, esset hæresis externa, *Lugo De fide d.* 14. n. 24.

§. 2. Si quis in somno vel ebrietate manifestet hæresin suam, non ideo hæresis censetur prodidisse in actum externum, quia locutio tum facta non est actus humanus, nec sufficiens signum veri animi hæretici, cum plurima etiam falsa inaniter effutiantur à tali homine, *Sanch. Dicast.* à n. 83. 1650.

§. 3. Qui externè significat se dubitare de aliquo articulo fidei, secundùm *Sanch. n.* 13. externè manifestat hæresin internam, secundùm *Dicast.* à n. 53. non manifestat: sed facile conciliantur, dicendo, si affirmativè dubitet, id est, si internè judicet articulum fidei esse dubium, & hoc iudicium internum sufficienter manifestet, fore externam hæresin: si autem tantùm negativè dubitet, id est, si suspendat omne iudicium, non fore hæresin internam, adeoque nec externam, quamvis manifestet suum dubium: Et in re consentit *Viva q.* 11. a. 1. n. 8. 1651.

§. 4. Rectè notant *Sanch.* & alii apud *Dicast.* à n. 60. posse esse circumstantias, ut comedere carnes die vetito, non genuflectere ante Venerabile, aut facere id, quod faciunt alii, quia hæretici sunt, sit sufficiens externa manifestatio hæreseos internæ. Qui tamen internè hæreticus est, & alterius hæresin cum sua communem legit in libro vel describit tanquam alienam, 1652.

non ideo est externè hæreticus, quia per hoc non manifestat suam hæresim, *Az.* & alii cum *Dicast. n. 82.*

1653. §. 5. Ut actus internus, quo quis intendit fornicationem, censeatur prodire in actum externum, non sufficit, quod ex affectu interno mortaliter turpi scribat litteras ad aliquam, sine fine inducendi ad lapsum, si litteræ de se non significant illam intentionem mortaliter malam, *Sanch.* & alii cum *Dicast. n. 45.* Et universaliter, non sufficit, si signa externa sint de se in differentia, quæ non satis manifestent peccatum internum, nisi per circumstantias sufficienter ad hoc determinarentur, *Vasq. Az. Sanch. Dicast. n. 46. & 86.* Hinc si quis per cifras sibi soli cognitæ manifestaret suum peccatum internum, non ideo censeretur peccatum humano modo externè manifestatum, nisi antea alicui communicasset significationem ejusmodi cifrarum, *Dicast. à n. 47.* addens tamen n. 52. inter amicos fuisset conventum, ut gestatio rubri lemnisci esset signum invitandi ad turpem actum, gestando talem lemniscum sufficienter manifestari externè actum internum, nisi ex aliis circumstantiis sciri possit, non ad eum præcisè finem assumptum esse rubrum illum lemniscum.

1654. §. 6. Putat *Dicast. n. 87.* si quis per equitationem intendat & causet in se pollutionem, non ideo luxuriam internam manifestatam externè, quia equitatio est medium de se indifferens & non malum, sed oppositum omnino tenendum est, uti dicitur n. 1670.

1655. §. 7. Si pollutio ipsa in se directè sit reservata, & ex luxuria interna plenè libera, sequatur planè

planè inadvertenter, secundùm *Suar. De Juram. l. 3. c. 3. n. 6. Sanchez. in Decal. l. 1. c. 16. n. 47. Dicast. de Juram. d. 2. n. 185.* non ideo incurritur reservatio, quia tales actus externi non censentur in se reservari, nisi quando in se sunt peccata, saltem denominativè, quando autem sequuntur planè inadvertenter, non sunt in se peccata, nequidem denominativè, sed tantùm sunt effectus peccati, uti dictum est l. 5. à n. 23. ergo. E contrà si reservata sit omnis luxuria interna, quando prodit in actum externum, si hæc luxuria interna prodeat in actum externum per pollutionem etiam inadvertenter secretam, videtur incurri reservatio, quia talis luxuria prodit externè per actum, qui hic & nunc est proprius & connaturalis ejus effectus, omnis autem causa censetur manifestari per talem suum effectum sibi coexistentem. Unde si ex luxuria interna priùs habita, postea v. g. in somno oriatur talis pollutio, non videtur incurri reservatio, quia talis pollutio, quamvis re ipsa sequatur ex peccato interno antea habito, tamen censetur per accidens sequi, aut saltem non esse sufficiens ejus manifestatio, cum ordinariè possit & sæpe soleat oriri etiam ex alia causa naturali. An autem delectatio morosa circa objectum turpe, si ad hanc sequatur commotio venerea, censeatur hoc ipso prodire in actum externum, dicitur n. 1672.

Q. 237. Quando nam peccatum dicatur publicum, notorium, deductum ad forum contentiosum. Bz. §. 1. Tum censetur publicum, si in communitate vel vicinia, vel etiam in domo constante saltem decem personis, notum sit plerisque, uti pluribus explicatum est l. 3. p. 2. n. 1219. & l. 4. n.